

den her foreliggende. Jeg vil derfor ikke vidtløftiggjøre disse Discussioner ved derom at gjentage Bemærkninger, der kunde falde sammen med dem, jeg dengang tillod mig at fremsætte. Jeg er endnu aldeles uforandret af den samme Anskuelse, og jeg maa derfor naturligviis finde det uundgaelig nødvendigt at stemme imod enhver Paragraph, der kommer ind paa et Princip, som jeg finder i og for sig aldeles forkasteligt. Det er kun enkelte af de nu fremkomne Uttringer, der have foranlediget mig til at begjære Ordet. Det er igjen af den ærede Forslagsstiller (B. Christensen) paabe-raabt som et Motiv, der berettigede ham til at vente, at denne Sag kunde faae Fremgang, at Regjeringen allerede under 22de November 1848 har udtalt sig om det Krav, der kunde være fra Bondestandens Side, paa at faae denne Sag frem. Jeg troer, at det maa vel bemærkes, at den Udtalelse, der dengang steeede fra Regjeringens Side, aldeles ikke var et Punct, hvorom Ministeriets Bestaaen dreiede sig, eller af hvis Afgjørelse dets Bestaaen var afhængig. Det er naturligt, at den enkelte Jagminister i alle saadanne Spørgsmaal, der ikke udgjøre Programmet for Ministeriet, har en meget betydelig Indflydelse paa de forffjellige Vedtagelser, der stee, og at derfor den daværende Indenrigsministers Anskuelse om Sagen maatte have en meget væsentlig Indflydelse paa den Udtalelse, der dengang steeede fra Ministeriets Side; men den daværende Indenrigsminister troede da, at den Udtalelse, han dengang gjorde, meget godt kunde fyldestgøres, og han lagde siden efter for Dagen, paa hvad Maade han troede, det kunde stee. Paa den Maade, han meente det dengang, viste imidlertid Erfaringen, at Sagen ikke kunde tilendebringes, og jeg seer derfor slet ikke, at Nogen af den daværende Regjerings øvrige Medlemmer kan være bunden til at gaae endnu langt videre, end den daværende Indenrigsminister meente, det vilde være den rette Maade at fremme denne Sag paa.

Naar den ærede 1ste Landsktingsmand for 5te Kreds (Drejer) har fornemmelig af den Grund troet at burde modsætte sig et Lovudkast som det nærværende, at det ikke indrømmer Eigeberettigelse for vedkommende Ciere og

Fæstere, saa er det en Tanke, jeg meget godt kan begribe; det vidner om en Retfærdighedsfølelse hos den ærede Landsktingsmand, der fremsatte disse Uttringer, hvis Værdi jeg ikke noksom kan anerkjende; men jeg kan dog paa den anden Side ikke heller nægte, at, dersom denne Anskuelse blev gjældende, saa seer jeg slet ikke Andet, end at Lovforslaget vilde blive endnu langt betænkeligere, og endnu langt mere forstyrrende maatte gribe ind i alle de vedkommende Forhold, som Lovforslaget angaaer. Det er maaffee en Sag, der kan lade sig gjøre i Praxis, uagtet det ikke nogenstunde kan lade sig forene med Retfærdighed, at tvinge en Mand til at sælge sin Eiendom; men at tvinge en Mand til at kjøbe, det er en Sag, som jeg slet ikke kan begribe, hvorledes den kan lade sig udføre; thi man kan dog ikke tvinge en Mand til at skaffe sig den Capital, han behøver for at kjøbe. Naar altsaa en saadan Eigeberettigelse skulde for ham være Betingelsen for, at det Lovforslag, som her foreligger, kunde komme frem, seer jeg ikke Andet, end at det er en Betingelse, der gjør Lovforslaget aldeles umuligt.

Det er disse Bemærkninger, der væsentligst have foranlediget mig til at tage Ordet. Jeg skal nu kun i Anledning af Indholdet af § 14 tillade mig at tilføie, at deri er en Taxation foreskrevet, som visnok vil blive en nødvendig Følge af hele det Princip, der ligger til Grund for Lovforslaget. Men netop det, at dette er en nødvendig Følge af Principet, viser allertydeligt, hvor forkasteligt selve Principet er; thi, at enhver Ciere skal mod sin Villie lade en saadan Taxation foretage, det har noget saa Eridende mod enhver, som mig synes, uheldet Retfærdighedsfølelse, at jeg ikke vel kan tænke mig den sat i Værk; og at, som det derefter hedder, den Sum, der ved Taxationen er fremkommen, skal med Fradrag af $\frac{1}{3}$ være Kjøbesum, er en Bestemmelse, der er saa vilkaarlig, at den synes mig ligeledes at være aldeles blottet for ethvert Retssundament.

Drejer: Jeg skal med Hensyn til nogle Uttringer af den sidste ærede Taler tillade mig at bemærke, at jeg vel indseer Banfælsigheden af at gennemføre det Princip, som jeg har